

PATVIRTINTA

Aknystos socialinės globos namų
direktoriaus 2024 m. kovo 25 d.
įsakymu Nr. (1.2-1)-24

GERIAMOJO VANDENS RuošIMO CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR FILTRAVIMO PRIEMONIŲ REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato besiliečiančių su geriamuoju vandeniu naudojamų geriamajam vandeniui ruošti skirtų cheminių medžiagų (išskyrus biocidinius produktus) ir filtravimo priemonių, jų grynumo ir kokybės reikalavimus.

2. Aprašo nuostatos taikomos Aknystos socialinės globos namuose (toliau Globos namai) naudojamiems geriamojo vandens ruošimo cheminėms medžiagoms ir filtravimo priemonėms.

3. Aprašas netaikomas geriamojo vandens dezinfekantams (5 produktų tipo biocidiniams produktams), įteisintiems vadovaujantis 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo; geriamojo vandens dezinfekcija šiais dezinfekantais privalo būti atliekama laikantis visų biocidinio produkto autorizacijos liudijime, biocidinio produkto lygiagrečios prekybos leidime, leidime laikinai tiekti rinkai ir naudoti biocidinį produktą nurodytą su geriamojo vandens dezinfekanto naudojimu susijusių sąlygų. Įteisintų geriamojo vandens dezinfekantų duomenys viešai skelbiami Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Nacionalinis visuomenės sveikatos centras) Biocidinių produktų duomenų bazėje <https://biocidai.nvsc.lt>.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Filtravimo priemonė** – smulki medžiaga, naudojama kaip geriamojo vandens ruošimo įrangos filtravimo užpildas priemaišoms iš ruošiamo geriamojo vandens pašalinti.

4.2. **Geriamojo vandens ruošimo cheminė medžiaga** – cheminė medžiaga, naudojama gamtinio vandens savybėms gerinti, kad jis atitiktų sveikatos apsaugos ministro nustatytus geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus.

4.3. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo

įstatyme, Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir cheminių mišinių įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Reglamente (ES) Nr. 528/2012, Lietuvos higienos normoje HN 24:2023 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V-455 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24:2023 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ patvirtinimo“ (toliau – higienos norma 24:2023).

II SKYRIUS GERIAMOJO VANDENS RUOŠIMO CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR FILTRAVIMO PRIEMONIŲ REIKALAVIMAI

5. Globos namai turi įsitikinti, kad naudojamos Aprašo priede nurodytos geriamojo vandens ruošimo cheminės medžiagos ir filtravimo priemonės atitinka Europos standartizacijos organizacijos priimtus standartus, kuriuos nacionalinė standartizacijos institucija perėmė kaip nacionalinius standartus (toliau – perimtieji Europos standartai), remdamasis geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių tiekėjo pateiktais dokumentais arba paties atliktais patikrinimais (tyrimais).

6. Globos namai, įsigydami geriamojo vandens ruošimo cheminę medžiagą ir (ar) filtravimo priemonę, kuriai taikomas perimtas Europos standartas, užtikrina, kad šis produktas bus naudojamas pagal to standarto reikalavimus ir paskirtį.

7. Geriamajam vandeniui ruošti gali būti naudojamos tik Aprašo priede nurodytos geriamojo vandens ruošimo cheminės medžiagos ir filtravimo priemonės, kurios atitinka šiame priede nurodytame perimtajame Europos standarte konkrečiai cheminei medžiagai ar filtravimo priemonei nustatytus grynumo ir kokybės reikalavimus.

8. Geriamojo vandens ruošimo cheminės medžiagos ir filtravimo priemonės tiekėjas, globos namams pateikia Aprašo 8.1 –8.6. papunkčiuose nurodytus dokumentus.

8.1. geriamojo vandens ruošimo cheminės medžiagos ar filtravimo priemonės kokybę, sudėtį, grynumą, naudojimo paskirtį, naudojimo sąlygas, saugą sveikatai ir aplinkai patvirtinantis dokumentas (techninė specifikacija, techninis liudijimas, kokybės pažymėjimas ar kt.);

8.2. geriamojo vandens ruošimo proceso saugą sveikatai ir efektyvumą patvirtinantys laboratorinių tyrimų (bandymų) protokolai;

8.3. geriamojo vandens ruošimo cheminės medžiagos ar filtravimo priemonės atitiktį konkrečiam perimtajam Europos standartui ar ISO standartui patvirtinantis dokumentas;

8.4.. duomenys apie cheminius ir mikrobiologinius geriamojo vandens (po apdorojimo konkrečia geriamojo vandens ruošimo chemine medžiaga ar filtravimo priemone) rodiklius, jų atitiktį higienos normos 24:2017 nustatytiems rodikliams patvirtinantys dokumentai;

8.5. geriamojo vandens ruošimo cheminės medžiagos ar filtravimo priemonės naudojimo instrukcija;

8.6. geriamojo vandens ruošimo cheminės medžiagos ar filtravimo priemonės saugos duomenų lapai, parengti 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiančio Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiančio Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinančio Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105 bei 2000/21/EB, su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2022 m. balandžio 8 d. Komisijos reglamentu (ES) 2022/586, 31 straipsnyje nustatyta tvarka.

9. Leidžiama naudoti tik tas geriamojo vandens ruošimo chemines medžiagas (įskaitant jų jonus, pagamintus jonų mainų arba elektrolizės būdu), kurios būtinos geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimams (rodikliams), nustatytiems higienos normos 24:2023, pasiekti.

10. Jei geriamojo vandens ruošimo procesui atlikti tinkami keli produktai, kurių sudėtyje yra geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų, geriamojo vandens tiekėjas turi naudoti produktus, kuriuose esančios cheminės medžiagos klasifikuojamos kaip mažiau pavojingos sveikatai, o kai jų pavojus sveikatai lygiavertis – didesnio grynumo produktus.

11. Kadangi Europos standartuose, taikomuose geriamojo vandens ruošimo cheminėms medžiagoms ir filtravimo priemonėms, nenustatyti privalomieji atitikties įvertinimo patvirtinimo reikalavimai, Globos namai turi užtikrinti, kad geriamojo vandens ruošimo cheminės medžiagos ir filtravimo priemonės, kurias pristatė konkretus tiekėjas, atitinka atitinkamame perimtajame Europos standarte nustatytus tyrimų reikalavimus, gaudamas patvirtinimą (sertifikatą ar kitą dokumentą) dėl pateiktos geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių partijos.

12. Geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių, nurodytų Aprašo I priede, naudojamas kiekis ir grynumas turi būti toks, kad šiomis medžiagomis apdorotas geriamasis vanduo atitiktų higienos normos 24:2023 nustatytus rodiklius.

13. Globos namai turi užtikrinti, kad naudojamos cheminės medžiagos nebūtų perduodamos iš membranų, jonitų ar kitų filtrų medžiagų į paruoštą vandenį.

14. Aprašo priede nurodytos filtravimo priemonės, naudojamos filtravimo sistemose, šias sistemas užpildžius, išplovus, išvalius, neturėtų patekti į geriamąjį vandenį ir padidinti vandens mikrobinės taršos.

III SKYRIUS

GERIAMOJO VANDENS RUOŠIMO PROCESO, GERIAMOJO VANDENS RUOŠIMO CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ IR FILTRAVIMO PRIEMONIŲ SAUGOS IR KOKYBĖS KONTROLĖ

15. Globos namai turi vykdyti geriamojo vandens ruošimo proceso, geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių saugos ir kokybės kontrolę, vadovaudamasis gerąja praktika, perimtuosiuose Europos standartuose, nurodytuose Aprašo priede, nustatytais reikalavimais, Globos namų direktoriaus patvirtintu tvarkos aprašu.

16. Atsižvelgdamas į naudojamas geriamojo vandens ruošimo chemines medžiagas, Globos namai turi vykdyti šių medžiagų dozavimo ir likučių koncentracijos vandenyje, vandens spalvos, skonio ir kvapo patikrinimus ir užtikrinti, kad paruošto geriamojo vandens rodiklių vertės neviršytų higienos normos 24:2023 nustatytų rodiklių verčių. Globos namai turi vykdyti filtravimo priemonių švarumo ir geriamojo vandens po filtravimo patikrinimus dėl galimo filtravimo medžiagų patekimo į paruoštą geriamąjį vandenį ir mikrobiologinio užterštumo. Patikrinimų dažnumą ir apimtį, atsižvelgdamas į geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių gamintojų rekomendacijas, nustato geriamojo vandens tiekėjas.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Globos namai, geriamajam vandeniui ruošti skirtų cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių tiekimo rinkai ir naudojimo priežiūrą bei valstybinę geriamojo vandens priežiūrą vykdančių institucijų prašymu privalo pateikti visus naudojamų geriamojo vandens ruošimo cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių saugą, kokybę, grynumą ir atitiktį perimtųjų Europos standartų reikalavimams patvirtinančius dokumentus ir (ar) duomenis.

Geriamojo vandens ruošimo
cheminių medžiagų ir filtravimo priemonių
reikalavimų aprašo priedas

**GERIAMOJO VANDENS RUOŠIMO CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ, FILTRAVIMO PRIEMONIŲ NAUDOJAMŲ GLOBOS NAMUOSE
SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Geriamojo vandens ruošimo cheminės medžiagos, filtravimo priemonės pavadinimas	Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos registracijos numeris (CAS numeris)	Europos Bendrijos (EB) numeris¹	Geriamojo vandens ruošimo procesas	Perimtas Europos standartas
1.	Kvarcinis smėlis ir kvarcinis žvyras (silicio oksidas)	-	-	Kietųjų dalelių šalinimas, nusodinimas, geležies ir mangano šalinimas, biofiltracija	LST EN 12904
2.	Natūralus bazaltinis ceolitas	1318-02-1	215-283-8	Mangano, geležies, radžio šalinimas	LST EN 16070
3.	Natūralus ceolitas – klinoptilolitas	1318-02-1 12173-10-3 12271-42-0	215-283-8	Mangano, geležies, radžio šalinimas	LST EN 16070

¹ Europos esamų komercinių medžiagų sąrašo (EINECS), Europos naujų cheminių medžiagų sąrašo (ELINCS), Europos neblaikomų cheminių medžiagų (NLP) sąrašo numeris (jei yra)